

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการของครอบครัวในการดูแลและพัฒนาคนพิการในชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ และศึกษาบทบาทของกลุ่มคนพิการและครอบครัวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในชุมชน พื้นที่ศึกษาได้แก่ชุมชนบ้านแพะโรงสูบ ตำบลเด่นชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์คนพิการ สมาชิกครอบครัวคนพิการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ จำนวน 10 ราย เฉพาะผู้พิการที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกเป็น 4 ประเภทความพิการ คือ พิการทางด้านสมอง พิการทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว พิการทางหู (หูตึง – หูหนวก) และพิการทางสายตา (ตาบอด) ข้อมูลทั้งหมดได้ถูกตรวจสอบความสมบูรณ์และแยกแยะเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์นำเสนอโดยการบรรยายและสรุปเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปัญหาและความต้องการของครอบครัวคนพิการมี 4 ด้าน คือ การศึกษา การรักษาพยาบาล การฝึกอาชีพและการยอมรับคนพิการของสังคม ปัญหาด้านการศึกษาส่วนใหญ่คือการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการของครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพรับราชการ ซึ่งต้องการความรู้เกี่ยวกับคนพิการเป็นอย่างมาก ด้านการรักษาพยาบาลทุกครอบครัวประสบปัญหาเหมือนกันคือการไม่ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการบริการรักษาพยาบาล เนื่องจากสถานบริการขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านความพิการและขาดอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ ครอบครัวของคนพิการต้องการความพร้อมของสถานบริการในการให้บริการรักษาพยาบาลคนพิการ เช่น การมีบุคลากรและอุปกรณ์ที่พอเพียง ด้านการฝึกอาชีพ โดยทั่วไปคนพิการมีปัญหาเกี่ยวกับเงินลงทุนในการประกอบ

T167865

อาชีพ และข้อจำกัดด้านสภาพความพิการในการฝึกอาชีพ คนพิการบางคนไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ได้จึงไม่สามารถฝึกอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเองได้ ในกรณีนี้ครอบครัวคนพิการจึงต้องการอาชีพเสริมรายได้เพื่อให้มีรายได้พอเพียงในการดูแลคนพิการ ด้านการยอมรับคนพิการ โดยทั่วไปสังคมยอมรับคนพิการ ไม่ได้รังเกียจคนพิการ โดยมีการสนทนาพูดคุยกันตามปกติ ยกเว้นคนพิการที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมบางอย่างและคนพิการที่ร่างกายไม่สะอาดเท่าที่นั้นที่ไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ โดยทั่วไปสังคมต้องการให้สถานบริการมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการตามสภาพความพิการอย่างพอเพียง

บทบาทของกลุ่มคนพิการและครอบครัวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในชุมชน นั้น ครอบครัวส่วนใหญ่ดูแลและพัฒนาคนพิการที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของตนเองเป็นอย่างดี กลุ่มคนพิการดูแลและพัฒนาสมาชิกกลุ่มตามความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ครอบครัวของคนพิการประเภทเดียวกันจะให้ความช่วยเหลือต่อกันมากกว่าคนพิการต่างประเภทกัน ถึงแม้ว่าสมาชิกกลุ่มคนพิการและครอบครัวของคนพิการแต่ละครอบครัวให้ความช่วยเหลือกันในการดูแลและพัฒนาคนพิการ แต่การช่วยเหลือกันยังไม่มากพอ จึงไม่เกิดเป็นเครือข่ายความช่วยเหลือกันอย่างจริงจัง ครอบครัวของคนพิการที่มีอาชีพรับราชการให้ความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือกลุ่มคนพิการน้อย แต่สามารถดูแลและพัฒนาคนพิการภายในครอบครัวของตนเองได้เป็นอย่างดี

ABSTRACT

T'167865

The objectives of this research were to study the problems and needs of the families in nurturing and developing the disabled for self-reliance in a community, and the roles of the disabled and their families in life quality development. The study site was in Ban Paerongsoob, Denchai sub-district, Denchai district, Phrae province. The Data were collected by the use of observations and interviewing with ten disabled people, who were the key informants of this research. They were classified into 4 types of disability -- mentally disabled, physically disabled, deaf and blind. All collected data were carefully checked, grouped, analyzed and presented descriptively under the conceptual framework of this research.

The research results were as follows.

The disabled people's problems and needs were classified into 4 main issues -- education, nursing care, vocational training, and social acceptability. The first category was related to the educational problems, which mainly consisted of the lack of knowledge and understanding of the families toward the disability, particularly those non-governmental service families. They needed more knowledge of the disabled people. The second one was about the uncomfortable nursing care, as the lack of people who understand about disability, and also appropriate instruments for disability therapy. The disabled people's families needed the readiness of hospitals to take care of them properly with sufficient personnel and instruments. The third one was about the vocational training problems. The disabled people

T'167865

had a financial problem for investment in their business, and also vocational training problems caused by their disability. Some persons could not stay with other people, so they could not attend any training course for earning their lives. Responding to such a case, their families needed some supplementary jobs to earn more income for nurturing their disabled people. The last problem was the social acceptability toward the disabled people. Although, the community members did not mind the disabled people and accepted them socially through normal conversations and contacts. Some kinds of disability, with some unaccepted behaviors and dirty bodies, seemed to face ignorance from the community members, and hard to live with other normal people. In general, the society needed some service institutes with sufficient and appropriate facilities to take care of the disabled people.

The roles of the disabled people and families in developing their life quality in the community were rather positive. Most families fairly looked after and developed the disabled people who were their family members. The disabled people's group took care of their own members quite well within their capacity. The families of similar types of disability also mutually assisted each other much more than giving assistance to other different types of disability. Although, the members of the disabled people's groups gave assistance and development to one another, such provision was insufficient. Hence, there has not been any assistance network in existence within the community. Additionally, the families working with the government gave little cooperation to the disabled people assistance, but could looked after their own disabled people within their families quite well.